

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

Guia docent

Titulacions de Grau i de Màster

CONTEXT SOCIAL I GESTIÓ ESCOLAR
GRAU D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA
FORMACIÓ BÀSICA
SEGON CURS

1.- Dades generals de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Context social i gestió Escolar
Codi	102069
Crèdits ECTS	6.0
Curs i període en què s'imparteix	Segon curs. 1er semestre
Horari	Grup 21 i 31 dimecres de 8 a 13 Grup 41 dilluns de 8 a 13 Tutories de 13 a 14 Grup 71 dimecres de 16 a 21 Tutories de 15 a 16 Cal consultar la distribució dels seminaris i de les sessions de gran grup en el programa de l'assignatura
Lloc on s'imparteix	<i>Veure lloc segons grup</i> SLPI Facultat de Ciències de l'Educació
Llengües	Català
<u>Responsable de l'assignatura</u>	
Nom professor/a	Maribel García Mònica Feixas
Departament	Untat de Sociologia Pedagogia Aplicada
Universitat/Institució	Facultat de Ciències de l'Educació
Despatx	G6 -150 / G6-247
Telèfon (*)	93 581 3195 / 93581 1619
e-mail	Maribel.Garcia@uab.cat Monica.Feixas@uab.cat

2.- Contextualització de l'assignatura

L'assignatura Context Social i Gestió Escolar pretén dos grans objectius. Per un costat, està orientada a comprendre les relacions entre educació i societat, i més particularment, la influència de les desigualtats socials i de l'entorn sobre l'alumnat i les escoles. Per altre, vol donar una perspectiva global i integradora sobre l'organització dels centres educatius i la diversitat d'accions que comprenen el seu funcionament.

Està impartida per professorat de les àrees de Sociologia i Didàctica i Organització Educativa. El seu disseny i ubicació al Pla d'Estudis permet que estigui perfectament complementada amb l'assignatura Pràcticum I, també de segon curs., i amb alguns dels temes treballats a l'assignatura d'Educació i Contextos Educatius de primer curs.

És l'única assignatura del Grau d'Educació Primària que, complementada amb el Pràcticum I, analitza els elements organitzatius dels centres educatius així que les competències i continguts que aborda relacionades amb organització s'incorporen i treballen exclusivament en el marc d'aquestes assignatures.

3.- Objectius formatius de l'assignatura

1. Estudiar la complexitat de les institucions educatives en una societat en canvi.
2. Analitzar la relació entre l'entorn social i l'escolar i les relacions socials que es donen en el si de l'escola.
3. Aplicar la perspectiva sociològica a l'anàlisi de la realitat educativa i dels diferents contextos socials.
4. Conèixer les funcions socials de la institució escolar i els efectes dels canvis (socials, culturals, demogràfics, etc) sobre l'educació i l'escola.
5. Identificar els factors de desigualtat social i els seus efectes sobre l'educació i el rendiment escolar.
6. Comprendre les relacions escola i entorn social.
7. Identificar els elements que configuren un centre educatiu.
8. Comprendre les relacions sistemàtiques entre els diferents plantejaments institucionals de centre i la dinàmica escolar
9. Actuar de forma planificada sobre els elements de l'estructura organitzativa d'un centre d'educació infantil i primària.
10. Identificar els principals òrgans de govern, participació i suport dels centres educatius.
11. Reflexionar sobre les possibilitats de cada tipus d'agrupament de mestres i alumnes.

12. Analitzar els condicionants espaials, temporals i materials que influeixen en l'activitat educativa i la seva gestió

13. Comprendre com s'han de gestionar les relacions en el sí de la comunitat educativa per assegurar la convivència en el centre.

4.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competències	Resultats d'aprenentatge	Blocs
TF.5. Reconèixer i avaluar la realitat social i les seves interrelacions de factors implicats com necessària anticipació de l'acció.	TF.5.1 Diagnosticar la realitat socio- educativa dels centres a partir de la identificació dels factors socials que la condicionen.	Bloc I (Teoria)
	TF.5.2 Valorar un context o escenari socio- educatiu i fer propostes de planificació educativa.	Bloc I, II (Seminari)
EP17. Comprendre la funció, les possibilitats i límits de l'educació a la societat actual i les principals competències que atenyen els centres i als seus professionals.	EP.17.1. Reflexionar sobre el rol de l'escola en una societat en procés de canvi.	Bloc I, II, III, i IV (Teoria)
	EP.17.2. Identificar el marc d'autonomia i el rol del mestre en la societat actual.	Bloc I, II (Teoria)
EP.5. Dissenyar i regular espais d'aprenentatge en contextos de diversitat que atenguin a la igualtat de gènere, l'equitat i el respecte als drets humans i als que configuren la formació ciutadana.	EP5.1. Identificar els processos de reproducció de la desigualtat educativa (classe social, gènere i ètnia).	Bloc I (Teoria)
	EP5.2. Proposar actuacions específiques per a la intervenció educativa en els diferents espais del centre escolar.	Bloc III i IV (Seminari)
MP.9 Analitzar la pràctica docent i les condicions institucionals que la emmarquen per poder analitzar les dades obtingudes, comprendre críticament la realitat i elaborar-ne informes conclusius.	MP9.1. Interpretar críticament les dades obtingudes de fonts primàries i secundàries i elaborar les conclusions oportunes.	Bloc I, II i IV (Seminari)
	MP9. 2 Reflexionar sobre el rol del professorat en contextos de desigualtat social i en un marc institucional determinat.	Bloc I (Seminari)
MP8. Conèixer la legislació que regula els centres educatius i els fonaments de l'educació primària	FB7.5.1 Analitzar l'estructura i contingut dels diferents documents institucionals.	Bloc II (Seminari)
	FB7.5.2 Conèixer l'ordenació del sistema educatiu i la legislació que el desenvolupa.	Bloc I, II (Teoria)
EP.8. Conèixer l'organització dels centres educatius i la diversitat d'accions que implica el seu òptim funcionament.	EP.8.1. Definir els elements que constitueixen un centre educatiu com a organització complexa.	Bloc II, III (Teoria)
	EP.8.2. Comprendre el funcionament de les diferents estructures organitzatives i relacionals del centre escolar.	Bloc II, III i IV (Teoria / Seminari)
MP18. Participar en la definició del PEC i en l'activitat general de l'escola reconeixent les particularitats de cada etapa i els seus trets cognitius, psicomotors, comunicatius, socials i afectives.	MP18.1 Comprendre el contingut i els processos que afecten al disseny del PEC.	Bloc II (Teoria / Seminari)
	MP18.2 Analitzar els factors que condicionen l'organització de les etapes educatives	Bloc II, III i IV (Seminari)
MP22. Relacionar l'educació amb el medi i cooperar amb les famílies i la	MP22.1. Identificar la influència de la desigualtat social sobre l'alumnat i les dinàmiques dels	Bloc I, III (Teoria)

comunitat formant, mantenint relacions comunicatives amb les famílies per incidir favorablement als processos educatius.	centres educatius. MP22.2 Reconèixer la importància de la participació de les famílies en el procés educatiu i en les dinàmiques institucionals.	Bloc I, IV (Seminari / Teoria)
--	---	-----------------------------------

5. Continguts de l'assignatura

BLOC 1. ESCOLA I SOCIETAT

- 1. Funcions econòmiques i socials de l'escola**
 - 1.1. Evolució de les formes de transmissió cultural: Reptes per la cohesió i l'equitat social
 - 1.2. Funcions socials de l'educació: entre la reproducció i el canvi a través del currículum manifest i ocult
- 2. Diversitat i desigualtat. Classe, gènere, ètnia i territori**
 - 2.1. Segregació urbana, segregació escolar i immigració
 - 2.2. Rendiment escolar i desigualtat social
 - 2.3. Escola mixta *versus* escola coeducativa
 - 2.4. Actituds de l'alumnat davant l'escola
- 3. Polítiques educatives i equitat social**
 - 3.1. Paradigmes educatius i el paper de l'Estat
 - 3.2. Del pacte escolar al pacte nacional per l'Educació i la LEC

BLOC 2. ELS PLANTEJAMENTS INSTITUCIONALS DEL CENTRE EDUCATIU

- 4. Els plantejaments institucionals del centre educatiu**
 - 4.1 L'anàlisi de les institucions educatives: elements bàsics
 - 4.2 Els plantejaments escolars a llarg termini
 - 4.3 Els plantejaments escolars a mig termini
 - 4.4 Els plantejaments escolars a curt termini

BLOC 3. L'ESTRUCTURA ORGANITZATIVA DEL CENTRE ESCOLAR

- 5. Organització i gestió dels recursos humans**
 - 5.1. Els òrgans de gestió i participació
 - 5.2. Agrupaments d'alumnes i mestres
 - 5.3. Estructures de suport
- 6. Organització i gestió del temps**
 - 6.1. El temps de l'equip directiu i el temps dels docents
 - 6.2. El temps dels alumnes.
 - 6.3. Calendari i horari escolar
- 7. Organització i gestió dels recursos materials**
 - 7.1. La gestió de l'espai exterior i interior
 - 7.2. La gestió de la infraestructura, tecnologia i mobiliari
 - 7.3. La gestió i l'inventari dels recursos materials

BLOC 4. GESTIÓ DE LES RELACIONS PER LA CONVIVÈNCIA

- 8. Les relacions entre els membres de la comunitat educativa**
 - 8.1. La participació i la presa de decisions
 - 8.2. La resolució de conflictes

- 8.3. La comunicació entre els membres de la comunitat. La gestió de la informació
 8.4. El clima i la cultura dels centres escolars

6.- Activitats formatives i metodologia

Les activitats formatives que tenen lloc en aquesta assignatura són de tipus presencial, dirigit o supervisat i autònom:

Les classes presencials estan dirigides pel professorat de l'assignatura i es realitzen en els espais de la Facultat. Poden ser classes en gran grup o bé seminaris: la classe en gran grup permet l'exposició dels principals continguts i elements de discussió dels quatre blocs i els seminaris són espais de treball en grup petit per analitzar i debatre les activitats proposades pel professorat per tal de complementar les sessions teòriques. Els seminaris són d'assistència obligatòria i els estudiants s'adscriuran a un dels tres grups programats a principi de curs.

Les activitats supervisades pel professor fora de l'aula inclouen el conjunt de tutories individuals i grupals, físiques i virtuals, que han de servir per resoldre dificultats, orientar tasques i assegurar la comprensió dels aprenentatges de l'assignatura.

El treball de tipus autònom és el que realitza l'estudiant de forma independent i suposa la preparació de lectures, casos i altres tipus de tasques per tal de treure el màxim aprofitament de les sessions i assolir els objectius de l'assignatura.

Activitat	Hores	Metodologia	Resultats d'aprenentatge
Amb tot el grup classe	35	Exposicions magistrals Exposicions de lectures, treballs i documents per part dels estudiants. Debats i reflexions sobre qüestions bàsiques dels continguts.	TF.5.1 Diagnosticar la realitat socio-educativa dels centres a partir de la identificació dels factors socials que la condicionen. EP.17.1 Reflexionar sobre el rol de l'escola en una societat en procés de canvi. EP.17.2 Identificar el marc d'autonomia del mestre i el seu rol en la societat actual.
Seminari	15	Anàlisi de documents: articles i dades Anàlisi de vídeos o filmacions Resolució de casos Elaboració de mapes conceptuals	FB7.5.1 Analitzar l'estructura i contingut dels diferents documents institucionals. FB7.5.2 Conèixer l'ordenació del sistema educatiu i la legislació que el desenvolupa. FB 1.5.1 Comprendre el contingut i els processos que afecten al disseny del PEC.

Supervisada	17	<p>Tutoria i supervisió de les tasques i activitats plantejades.</p> <p>Control de seguiments dels avenços realitzats durant l'assignatura.</p>	<p>FB 1.5.2 Analitzar els factors que condicionen l'organització de les etapes educatives</p> <p>TF.5.2 Valorar un context o escenari socio- educatiu i fer propostes de planificació educativa.</p> <p>MP.9.1 Interpretar críticament les dades obtingudes de fonts primàries i secundaries i elaborar les conclusions oportunes.</p>
Autònoma	75	<p>Preparació individual i grupal dels treballs, pràctiques, informes i casos presentats.</p> <p>Estudi de la matèria i preparació de les proves.</p>	<p>MP.9. 2 Reflexionar sobre el rol del professorat en contextos de desigualtat social i en un marc institucional determinat.</p> <p>EP5.1 Identificar els processos de reproducció de la desigualtat educativa (classe social, gènere i ètnia).</p> <p>EP5.2 Proposar actuacions específiques per a la intervenció educativa en els diferents espais del centre escolar.</p> <p>MP22.1 Identificar la influència de la desigualtat social sobre l'alumnat i les dinàmiques dels centres educatius.</p> <p>MP22.2 Reconèixer la importància de la participació de les famílies en el procés educatiu i en les dinàmiques institucionals.</p> <p>EP.8.1. Definir els elements que constitueixen un centre educatiu com a organització complexa.</p> <p>EP.8.2. Comprendre el funcionament de les diferents estructures organitzatives i relacionals del centre escolar</p>

7. Sistema d'avaluació

L'avaluació de l'assignatura Context Social i Gestió Escolar ha de permetre la constatació de l'assoliment de les competències identificades. Igualment ha de tenir present el disseny global de la matèria i les seves orientacions metodològiques.

L'avaluació que es porta a terme en aquesta assignatura és continuada i final. Pel que fa a l'avaluació continuada de tipus formatiu es tindran en compte els diferents blocs de contingut i la seva orientació general:

- Pel que fa al Bloc I, l'estudiant realitzarà una sèrie d'activitats d'aprenentatge en els seminaris i les seves evidències seran avaluades amb un valor de 20% sobre el total de la nota.
- En els Blocs 2, 3 i 4 també es considerarà l'aportació de les evidències sobre els seminaris amb un valor del 40% de l'assignatura.

L'avaluació final consta de dues proves escrites de caràcter final i sumatiu que inclou tots els continguts dels diferents blocs. Aquesta prova té una ponderació en l'avaluació final del 40 % (20% del Bloc I i 20% dels Blocs restants).

Per tal de superar l'assignatura cal tenir aprovades cadascun dels blocs que integren el sistema d'avaluació.

Quadre resum d'avaluació

Activitat	Ponderació	Resultat d'aprenentatge
Proves escrites	40 %	TF 5.1., TF 5.2, EP 17.1, EP 17.2, EP 5.1, EP 8.1, EP 8.2, FB 7.5.1., FB 7.5.2., MP 18.1, MP 22.1, MP 22.2
Exercicis Bloc 1	20%	TF 5.2, MP 9.1., MP 9.2, MP 22.2, FB 7.5.2
Exercicis Bloc 2	15%	TF5.2, FB 7.5.1, MP 18.1, MP 18.2, EP 8.2, MP 9.1.
Exercicis Bloc 3	15%	MP 18.2, EP 8.2
Exercicis Bloc 4	10%	MP 22.2, MP 18.2, EP 8.2, MP 9.1, EP 5.2

8.- Bibliografia i enllaços web

ANYON, J (1999) "Clase Social y conocimiento escolar" a Fernández Enguita, M. (comp.) *Sociología de la educación. Textos fundamentales*. Barcelona, Ariel

ANTÚNEZ S. (1993): **Claves para la organización de centros escolares**. Horsori, Barcelona.

ANTÚNEZ, S. i GAIRÍN, J. (1996): **Fundamentos y prácticas de la organización escolar**. Graó, Barcelona.

ALEGRE, M.A.(2006) L'acollida i l'escolarització de l'alumnat d'origen estranger al sistema educatiu català. A BONAL, X (dir). *L'Estat de l'educació s Catalunya. Anuari 2005*. Barcelona, Ed. Mediterrània, 2006.

AADD, *Sociología de la Educación*. Ed. Barcanova, 1983.

CARRASCO, S (1998) “Usos y abusos del concepto de cultura”, dins *Cuadernos de Pedagogía*, nº 264, p. 14-18.

CARRASCO, S. (2005) “Interculturalidad e inclusión: principios para evaluar la acogida del alumnado de origen extranjero”, dins *Aula de Innovación Educativa*, nº 147.p.64-68

CORONEL, J.M.; LÓPEZ, J. y SANCHEZ, M. (1994): **Para comprender las organizaciones escolares**. Repiso, Sevilla.

FERNANDEZ PALOMARES. F (coord) *Sociología de la Educación*, Pearson. Madrid.

GAIRÍN, J. y DARDER, P. (Coord.) (1996): **Organización de centros educativos. Aspectos básicos**. Praxis, Barcelona.

GARCIA GRACIA, M. (2003) El sistema de enseñanza como construcción histórica y social a. Fernández Palomares (Coord) *Sociología de la educación*, Ed. Pearson, Prentice Hall, Madrid.pp.87-114

PARSONS, T (1990) “El aula como sistema social. algunas de sus funciones en la sociedad americana” a *Educación y Sociedad*, vol 6, pp, 173-195

SANTOS, M. (2000): **La escuela que aprende**. Morata, Madrid.

TABERNER, J., *Sociología y Educación*. Tecnos, Barcelona, 1999

Llei d'Educació de Catalunya (juliol, 2009)

Webs d'interès

<http://www.gencat.cat/educacio>

<http://www.fbofill.org>

<http://www.mec.es>

<http://www.institutodeevaluacion.mec.es/>

9.- Cronograma

Grup 21; 31 Dimecres matí

Seminari grup A
Seminari grup B
Seminari grup C
Activitats d'Avaluació
Sessió gran grup
Sociologia
Pedagogia

	1ª set	2ª set	3ª set	4ª set	5ª set	6ª set	7ª set	8ª set	9ª set	10ª set	11ª set	12ª set	13ª set	14ª set	15ª set	16ª set	17ª set							
	15/09	22/09	29/09	6/10	13/10	20/10	27/10	10/11	17/11	24/11	01/12	15/12	22/12	12/01	19/01	26/01	02/02							
8		A1	A2	A3	A4	A5		16GG ORG	A	A8	A	A11	A	A14	A15	T								
9		4GG SOC	6GG SOC	8GG SOC	10GG SOC	B5					20GG ORG	22GG ORG	24GG ORG	26GG ORG	28GG ORG	30GG ORG	33GG ORG	T						
10	T					C5	T	T																
11		2GG SOC	B1	C2	B3	C4	12GG ORG	14GG ORG	18GG ORG	B	C	B8	C8	B	C	B11		C11		B	C	B14	C14	B15
12			C1	B2	C3	B4																		
13	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T								

Grup 71 Dimecres tarda

Seminari grup A
Seminari grup B
Seminari grup C
Activitats d'Avaluació
Sessió gran grup
Sociologia
Pedagogia

	1ª set	2ª set	3ª set	4ª set	5ª set	6ª set	7ª set	8ª set	9ª set	10ª set	11ª set	12ª set	13ª set	14ª set	15ª set	16ª set	17ª set
	15/09	22/09	29/09	6/10	13/10	20/10	27/10	10/11	17/11	24/11	01/12	15/12	22/12	12/01	19/01	26/01	02/02
15		T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	
16		A1	A2	A3	A4	A5	Activitats d'Avaluació	16GG ORG	A B	A8 B8	A B	A11 B11	A B	A14 B14	A15 B15	T	
17		4GG SOC	6GG SOC	8GG SOC	10GG SOC	C5			20GG ORG	22GG ORG	24GG ORG	26GG ORG	28GG ORG	30GG ORG	33GG ORG	T	Activitats d'Avaluació
18	T					B5	T	T									
19	2GG SOC	B1	C2	B3	C4	12GG ORG	14GG ORG	18GG ORG	C	C8	C	C11	C	C14		C15	
20		C1	B2	C3	B4												

Grup 41 Dilluns matí

Seminari grup A
Seminari grup B
Seminari grup C
Activitats d'Avaluació
Sessió gran grup
Sociologia
Pedagogia

	1ª set	2ª set	3ª set	4ª set	5ª set	6ª set	7ª set	8ª set	9ª set	10ª set	11ª set	12ª set	13ª set	14ª set	15ª set	16ª set						
	13/09	20/09	27/09	4/10	18/10	25/10	08/11	15/11	22/11	29/11	13/12	20/12	10/01	17/01	24/01	31/01						
8		A1	A2	A3	A4	A5	16GG ORG		A	A8	A	A11	A	A14	A15							
9		4GG SOC	6GG SOC	8GG SOC	10GG SOC	B5				20GG ORG	22GG ORG	24GG ORG	26GG ORG	28GG ORG	30GG ORG	33GG ORG						
10						C5																
11	2GG SOC	B1	C2	B3	C4	12GG ORG	14GG ORG	18GG ORG	B	C	B8	C8	B	C	B11	C11	B	C	B14	C14	B15	C15
12		C1	B2	C3	B4																	
13	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T	T						